

Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

[\(/\)](#) > [Trafik og transport - Videnskab - Teknik](#) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik>)

> [Bøger](#) (<https://www.historie-online.dk/boger>) > [Anmeldelser](#) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > [Bogenseslagteren](#)

← [Forrige artikel](#) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/georg-stage-paa-kryds-mod-tidsaanden-siden-1882>)

Bogenseslagteren

Kategori: [Anmeldelser](#)

Visninger: 2

Del artiklet: **f**

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php>)

u=<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/bogenseslagteren>

5-5/trafik-og-transport-

videnskab-

teknik/bogenseslagteren)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=.) Aktiviteten kan

ses på

[https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/bogenseslagteren)

5-5/trafik-og-transport-

videnskab-

teknik/bogenseslagteren)

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle)

mini=true&url=[https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/bogenseslagteren)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/trafik-og-transport-

videnskab-

teknik/bogenseslagteren&title=)

Mest læste artikler

Lige nu 1 dag 7 dage 28 dage

Golden Days 2022: Queens
(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/golden-days-2022-queens>)

TV-tips, uge 31, 2021
(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-31-2021>)

Anna fra Rudkøbing
(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/boerne-og-ungdomsboeger/anna-fra-rudkoebing>)

Museumsnumre 5: Biblen
(<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/museumsnumre/museumsnumre-5-biblen>)

THE WORLD WAR II TRIVIA GAME
(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/the-world-war-ii-trivia-game>)

Dansk Bibliotekshistorie 1-2
(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/dansk-bibliotekshistorie-1-2>)

Dikter, journalist og oplysningspioner
(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/dikter-journalist-og-oplysningspioner>)

Steen Ousager

”Bogenseslagteren.”

Historien om en lokalbane Bogense – Odense

Syddansk Universitetsforlag og Danmarks Jernbanemuseum 2022. 584 s. ill. 449 kr.

Af Vigand Rasmussen. Jernbanehistoriker, lektor em.

Foran mig ligger to jernbanebøger.

Den ene hedder Hjørring – Hørby banen og er fra 1969. Den er skrevet af frimærkehandler Peer Thomassen og politadvokat Birger Wilcke. Bogen er på 80 sider, og på de forholdsvis få sider lykkes det forfatterne at få fortalt banens forhistorie og anlægshistorie samt en linjebeskrivelse fulgt af et afsnit om banens historie og økonomiske udvikling frem til nedlæggelsen. Derefter et kort afsnit om biler og rutebiler efterfulgt af en gennemgang af banens rullende materiel. Så følger noget om sneforhold og uheld og om banens personale samt takster, billetter og godsfrimærker. Til sidst et afsnit om postforhold og om et besøg på banen 15 år efter nedlæggelsen. Så er der sporplaner og materiellefortegnelse plus en tabel over banens indtægter m.m.

Det er meget på få sider, men alligevel lykkedes det for de to forfattere at give læseren et godt indblik i en lille vendsysselsk privatbanes forhold.

Bogen var nr. 23 i Dansk Jernbane Klubs serie om danske jernbanestrækninger, og makkerparret stod bag de fleste, om ikke alle publikationer. Dermed grundlagde de et koncept for, hvordan en bog om en jernbanestrækning skulle bygges op og skrives, og det koncept blev i store træk fulgt op gennem årene af næste generation af jernbanehistorikere som landinspektør Lars Viinholt-Nielsen, sygeplejerske Asger Christiansen og forlagsmanden John Poulsen. Fælles for dem var og er, at de ikke er faghistorikere, hvilket dog ikke hindrede dem i at skrive historiske fremstillinger på højt fagligt niveau om emner, som faghistorikerne, med en enkelt undtagelse, ikke gad røre.

Den anden bog hedder 'Bogenslagterens', og den er i den grad skrevet af en faghistoriker, der også er jernbanehistoriker, nemlig Danmarks Jernbanemuseums chef Steen Ousager. Hans bog om Nordfynske Jernbane er på 584 sider og er alene derved milevidt fra Wilcke og Thomassens skrift fra 1969.

Og det er den så også på andre felter. Det er klart, at med så mange sider til rådighed, kan forfatteren gå helt anderledes i dybden med historien om banen, og det er lige præcis, hvad Ousager gør på forbillig vis.

Han begynder med en genistreg, hvor han afviger fra det gængse princip, idet han fortæller meget grundigt om indvielsen af banen i 1882. Det geniale består i, at han på den måde får præsenteret alle de personer og instanser, som havde spillet en rolle i banens noget kringledede forhistorie. Det betyder, at læseren langt bedre kan følge med i forviklingerne frem mod åbningen af banen, og man må sige, at Bogensebanen havde noget at slås med i hele sit liv frem til nedlæggelsen i 1966. Det var faktisk lidt af en præstation at holde den i live så mange år, hvor den ændrede sig fra at være en traditionel landbrugsbane med roetransporter som den tungeste del til at nærme sig en pendlerbane, der hvis man havde været mere visionær i 1966, kunne være blevet en nyttig nærbane til Odense sammen med Kertemindebanen. Men som Ousager klart beretter i det sidste kapitel, så var det ikke den slags tanker, man gjorde sig i de glade 1960'ere, hvor velstanden og den individuelle transport buldrede frem. De folk, som ikke kunne transportere sig selv, kunne bare tage rutebilen. Tiden var løbet fra jernbanen som transportform, mente man og mange dengang.

Størsteparten af bogen handler om Nordfynske Jernbanes evige kamp for at få banen til at fungere, så økonomien ikke gik helt amok. Der var bedre tider ind i mellem, men det meste af tiden lignede banen en bokser, der var trængt op mod tovene bag dobbeltparader. Man kunne næsten sige, at hver dag havde sin plage. Der var problemer med genstridige kommuner langs banen. Der var problemer med det rullende materiel og under 2.verdenskrig fik man problemer i forbindelse med den tyske etablering af en flyveplads ved Beldringe. Dertil kom, som ved alle andre lokalbaner, at man fra 1920'erne blev udsat for en heftig konkurrence fra lastbiler og rutebiler, og efter 2. verdenskrig blev den øget med fremkomsten af flere privatebiler, og for dem der ikke havde råd til en bil: knallerter.

Banen prøvede at svare igen ved f.eks. at være hurtig til at indkøbe de nye skinnebusser, der på mange felter var et stort fremskridt. Men i længden hjalp det ikke.

Hele den lange historie, hvor Ousager jonglerer med køreplaner, takster, personaleforhold m.m. kunne være blevet en tung omgang at komme igennem, men det er det ikke, da forfatteren formår at skrive levende og godt forklarende om udviklingen ved banen ligesom udenfor stående faktorer inddrages i passende mængder.

Billedmaterialet er fornemt og meget fint gengivet. Vi er langt fra 1969 bogens lidt kornede fotos. Her står billederne knivskarpt og i fin størrelse.

Sidst i bogen er der en fortegnelse over det rullende materiel og over banens nøgletal. Så følger en opgørelse over de mange sabotager, banen blev udsat for under 2. verdenskrig efterfulgt af sporplaner og en oversigt over banens ledende personer.

Endelig er der en litteratur- og kildefortegnelse og en meget lang noteliste, som gør det nemt at arbejde videre med emnet, om nogen skulle ønske det. Til sidst et personregister.

Det kan godt være, at nogle læsere vil savne den traditionelle linjebeskrivelse, hvor man tager på tur på banen station for station og får at vide, hvem der var ansat hvornår på den pågældende station, og måske tilsat små historier fra livet på stationen, historier som man får ved at opstøve og opsøge personer, der havde tilknytning til den pågældende station, evt. nogle, der havde været børn på stationen eller af det kørende personale. Der må stadig være nogen derude.

Det skal dog ikke ændre ved, at Steen Ousager har skrevet en fremragende bog om en bane, der næsten fra dag eet havde påkørsler af dyr og landevejskøretøjer med fatale følger for især dyrene. Deraf bogens titel, som var det øgenavn, banen hurtigt fik.

Bogen er uhyre velskrevet og baseret på en gennemgang af et kolossalt kildemateriale, der i samklang med forfatterens generelle store historiske indsigt og faglighed gør denne bog til et hovedværk i dansk jernbanehistorie.

[Historie-online.dk, den 31. august 2022]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/georg-stage-paa-kryds-mod-tidsaanden-siden-1882>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

GAMLE SPORVOGNE FÅR NYT LIV

OLIEKRISEN

SVENDBORG SØFARTS HISTORIE

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/trafik-og-transport-videnskab-teknik/gamle-sporvogne-faar-nyt-liv>)
(<https://www.historie-online.dk/boger/oliekrisen>)